

TẠI SAO LÀ HỒ CHÍ MINH?

SONG PHIL - KYUNG

Người dịch: Bùi Đình Thắng
Người hiệu đính: Đoàn Thị Minh Phương

ST

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
PGS.TS. PHẠM MINH TUẤN

Chịu trách nhiệm nội dung
ỦY VIÊN HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP - XUẤT BẢN
TS. VÕ VĂN BÉ

Biên tập nội dung: TS. HOÀNG MẠNH THẮNG
PHẠM NGỌC KHANG
ThS. NGUYỄN VIỆT HÀ
Trình bày bìa: PHẠM THÚY LIÊU
Chế bản vi tính: PHẠM NGUYỆT NGA
Đọc sách mẫu: VŨ HỒNG THỊNH
VIỆT HÀ

Số đăng ký kế hoạch xuất bản: 427-2021/CXBIPH/15-365/CTQG.
Số quyết định xuất bản: 18-QĐ/NXBCTQG, ngày 18/02/2021.
Nộp lưu chiểu: tháng 4 năm 2021.
Mã ISBN: 978-604-57-6503-6.

TAI SAO LÀ
HỒ CHÍ MINH?

SONG PHIL - KYUNG

TẠI SAO LÀ HỒ CHÍ MINH?

Người dịch: Bùi Đình Thắng

Người hiệu đính: Đoàn Thị Minh Phương

**NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT
Hà Nội - 2020**

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Lời Nhà xuất bản</i>	9
<i>Dành cho quý vị độc giả</i>	13
<i>Lịch sử phải gấp đạo lý</i>	15
<i>Chương I</i>	
NHỮNG MÀNH GHÉP VIỆT NAM	
1. Áo giáp sắt	37
2. Cái tên “Hồ Chí Minh”	40
3. Chủ nghĩa McCarthy và cách nghĩ suy diễn	42
4. Người bạn tên Việt	55
5. Nước mắt Việt Nam	60
<i>Chương II</i>	
LỊCH SỬ TỔ TIÊN ĐỂ LẠI THÀNH DI SẢN - LÒNG YÊU NƯỚC	
1. Huyền thoại lập quốc	66
2. Sự thống trị của phong kiến phương Bắc và các cuộc kháng chiến	68
3. Độc lập - Trận chiến đấu trên sông Bạch Đằng	75

4. Kháng chiến chống quân xâm lược Mông - Nguyên	78
5. Kháng chiến chống Minh và danh nhân Nguyễn Trãi	86
6. Yếu hèn	91
7. Đế quốc phương Tây tiến vào	96
8. Năm 1858	100
9. Phong trào Cần Vương của nông dân và trí thức	101
10. Phủ Toàn quyền Đông Dương	103

Chương III

QUÊ HƯƠNG HỒ CHÍ MINH	107
1. Kim Liên, Nghệ An	107
2. Người chị đáng kính	118
3. Hướng đến một thế giới rộng lớn	127
4. Bí mật của linh hồn	133

Chương IV

BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH 138

1. Lời tiên đoán của Hồ Chí Minh	138
2. Trung tâm nhà Bảo tàng	144
3. Đất nước Rồng Tiên, chúng ta là anh em một nhà	145
4. Con đường cứu dân tộc	148
5. Con đường chống Pháp	150
6. Con đường cách mạng - Nguyễn Ái Quốc xuất hiện	163
7. Luật sư Loseby	172
8. Nhật ký trong tù	181
9. Chiếc bàn nghiêng	189

*Chương V***PÁC BÓ, CAO BẰNG** 193

1. Cao Bằng	193
2. Núi Các Mác, suối Lênin	196
3. Hang Cốc Pó	205
4. Lán Khuổi Nặm	207
5. Phong cảnh Pác Bó	213

*Chương VI***QUẢNG TRƯỜNG BA ĐÌNH - HÀ NỘI** 217

1. Cách mạng Tháng Tám và Tuyên ngôn độc lập	217
2. Lăng Hồ Chí Minh	226
3. Thủ Chủ tịch	228

*Chương VII***BẢO TÀNG LỊCH SỬ QUÂN SỰ VIỆT NAM** 233

1. Bảo tàng của những ký ức	233
2. Thống nhất đất nước	235
3. Kháng chiến	238
4. Võ Nguyên Giáp	240
5. Chiến tranh Việt Nam lần thứ nhất	250
6. Một mùa đông dài đợi mùa xuân sang	296

*Chương VIII***ĐIỆN BIÊN PHÚ** 304

1. Chiến tranh nhân dân	304
2. Bảo tàng chiến thắng Điện Biên Phủ	308

3. Cao điểm A1	317
4. Tượng đài kỷ niệm chiến thắng Điện Biên Phủ	320
5. Phát cờ thắng lợi	324
6. Nghĩa trang liệt sĩ Điện Biên Phủ	330
7. Các dân tộc thiểu số ở Việt Nam	333
8. Bộ Tư lệnh mặt trận Điện Biên Phủ	337
9. Chiến thắng đầy ý nghĩa	342
10. Một phong trào phản chiến làm thức tỉnh sự man rợ	347
<i>Vết thanh</i>	359

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Phong trào “Thành thật xin lỗi Việt Nam” được hình thành tại Hàn Quốc vào những năm 1999 - 2000, sau loạt phóng sự của nữ nhà báo trẻ Ku Su-jeong đăng trên tờ nhật báo *Hankyoreh 21*, về những vụ thảm sát hàng nghìn người dân vô tội của quân đội Hàn Quốc tại Việt Nam cách đây hơn 50 năm. Phong trào gây nên tiếng vang lớn và thu hút sự quan tâm của nhiều tổ chức, đoàn thể xã hội Hàn Quốc, trong đó có Hội Y tế Hàn Quốc vì hòa bình Việt Nam mà Song Phil-kyung là một bác sĩ - nha sĩ làm Chủ tịch, người dành nhiều tình cảm cho Việt Nam.

Ông có người anh trai vốn trước kia là lính Đại Hàn từng tham chiến tại Việt Nam. Những ký ức không thể quên ở chiến trường Việt Nam của người anh trai và những người bạn của anh cùng hình ảnh về dòng chữ “Hãy chiến đấu bằng niềm tin” được một vị giáo sư khả kính viết thật to và đậm trên bảng đen giảng đường vào đúng thời khắc chiến tranh Việt Nam kết thúc, thống nhất hai miền Nam - Bắc, ngày 30/4/1975, đã gây ấn tượng vô cùng mạnh mẽ đối với chàng sinh viên y khoa năm nhất Song Phil-kyung.

Hướng ứng nhiệt tình phong trào “Thành thật xin lỗi Việt Nam”, ngay từ đầu những năm 2000, Song Phil-kyung đã đến Việt Nam để tham gia công tác y tế thiện nguyện. Từ đó đến nay, đã gần 30 lần đến Việt Nam, nhưng có vẻ “món nợ” với xứ sở này chưa hề voi trong ông. Với ông, chính ở nơi đây, mới thấu cảm sự tàn nhẫn, ghê rợn, đau đớn, tội lỗi, vị tha... để rồi điều đọng lại cuối cùng là sự an yên ấm áp. Song Phil-kyung bảo ông sẽ còn tiếp tục đến đây để tạ lỗi. Cho đến khi nào Chính phủ Hàn Quốc chính thức xin lỗi đất nước và người dân Việt Nam...

Sau một thời gian dài tham gia công tác y tế thiện nguyện tại Việt Nam, Song Phil-kyung đã có cơ hội nghiên cứu lịch sử của Việt Nam, hiểu rõ hơn, thêm yêu hon đất nước Việt Nam, con người Việt Nam, và đặc biệt vô cùng kính trọng, ngưỡng mộ Chủ tịch Hồ Chí Minh - vị lãnh tụ tối cao, là linh hồn của sự nghiệp kháng chiến thần thánh kéo dài ba thập kỷ, thấm đậm tư tưởng nhân văn và đầy chất anh hùng ca, là ngọn cờ tất thắng của cách mạng Việt Nam. Từ đó, Song Phil-kyung đã viết một số sách về Việt Nam, và nổi bật trong số đó là cuốn *Tại sao là Hồ Chí Minh?*, được ông đầu tư thời gian viết trong nhiều năm.

Theo Song Phil-kyung, Việt Nam và Hàn Quốc được gọi là những “nước đồng văn”, nghĩa là có nhiều nét tương đồng về văn hóa và lịch sử, đều nằm ở phía đông châu Á, cùng chịu ảnh hưởng Nho học Trung Quốc, cùng chịu sự thống trị của thế lực ngoại xâm. Năm 1945, Việt Nam và

Hàn Quốc thoát khỏi sự cai trị của chế độ thuộc địa, giành lại độc lập, thế nhưng, đất nước lại bị phân chia và rơi vào vòng xoáy chiến tranh của thời kỳ Chiến tranh lạnh. Năm 1950, Hàn Quốc đã lâm vào bi kịch của cuộc nội chiến, đất nước chia đôi.

Thế nhưng tình hình sau đó thì lại hoàn toàn khác. Hàn Quốc hiện vẫn đang trong tình trạng bị chia cắt. Sau khi giành lại độc lập vào năm 1945, Việt Nam phải trải qua 9 năm kháng chiến chống thực dân Pháp, sau đó lại tiếp tục kháng chiến chống đế quốc Mỹ xâm lược trong suốt hơn 20 năm, đến năm 1975, Việt Nam được hoàn toàn độc lập, đất nước thống nhất.

Nhìn vào tấm gương Việt Nam, Song Phil-kyung ao ước Hàn Quốc có một nhà lãnh đạo vĩ đại, một nhân cách lớn được toàn thể nhân dân kính trọng, có thể đem lại hòa bình và thống nhất cho hai miền Triều Tiên như Chủ tịch Hồ Chí Minh. Thay vì đem lại những kiến thức mang tính lịch sử về Việt Nam, ông mong chờ ở đây sự phản tinh, tự kiểm tra tư tưởng và hành động trong quá khứ để nhận ra lỗi lầm tuy đau đớn của những người đã tham gia vào cuộc chiến tranh phi nghĩa do Mỹ gây ra, và muốn đem đến cái cảm nhận về công cuộc thống nhất đất nước vĩ đại mà Việt Nam đã làm nên trong cuộc đối đầu với đế quốc siêu cường.

Cuốn sách *Tại sao là Hồ Chí Minh?* trình bày đại lược về lịch sử Việt Nam, những địa danh gắn liền với những sự kiện lịch sử đặc biệt của Việt Nam; về quê hương, gia thế,

sự nghiệp cách mạng, tư tưởng vĩ đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh - “một biểu tượng kiệt xuất về quyết tâm của cả một dân tộc, đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam, góp phần vào cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội...”.

Cuốn sách không phải là một công trình nghiên cứu khoa học, mà là những ghi chép xuất phát từ tình cảm hết sức chân thật của tác giả qua thời gian làm việc và trải nghiệm trên đất nước Việt Nam. Do cách tiếp cận và nguồn tư liệu hạn chế nên một số nội dung về cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong cuốn sách không trùng khớp với những kết quả nghiên cứu của các nhà khoa học Việt Nam.

Nhân dịp kỷ niệm 130 năm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19/5/1890 - 19/5/2020), nhằm góp phần thúc đẩy quan hệ hợp tác hữu nghị Việt Nam - Hàn Quốc đang phát triển rất tốt đẹp lên một tầm cao mới, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tổ chức lược dịch và xuất bản cuốn sách *Tại sao là Hồ Chí Minh?* của tác giả Song Phil-kyung.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 8 năm 2020

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

DÀNH CHO QUÝ VỊ ĐỘC GIẢ

Có ba loại ý thức nội tâm của con người là lý tính thuận túy, lý tính thực hành và năng lực phán đoán đã được triết gia Kant phân tích tỉ mỉ trong chủ đề “Con người là gì?”.

Giáo sư kiêm triết gia Hàn Quốc Kim Yong-ok đã giải thích đó là các lĩnh vực thuộc về hiểu biết (Knowledge), ham muốn (Desire) và cảm xúc (Feeling).

Từ những dòng này thay vì đem lại những kiến thức mang tính lịch sử về Việt Nam, tôi mong chờ ở đây sự phản tỉnh (tự kiểm tra tư tưởng và hành động của mình trong quá khứ, đặc biệt để thấy ra lỗi lầm) tuy đau đớn của chúng ta - những người đã tham gia vào cuộc chiến tranh phi đạo đức do Mỹ gây ra - và, muốn đem đến cái cảm nhận về công cuộc thống nhất đất nước vĩ đại mà Việt Nam đã làm nên trong cuộc đối đầu với vũ khí tối tân của Mỹ.

Xã hội chúng ta cho đến nay vẫn đánh giá thấp những người mà ta vẫn quen gọi là “Việt Cộng” tức “bọn Đỏ” hèn hạ khi chúng ta tham chiến từ năm 1964 đến năm 1973. Thực tế họ là những người dân chủ cao cả đã chiến đấu vì độc lập và tự do của dân tộc.

Nhân dân Việt Nam trải qua hơn 100 năm đấu tranh kiên cường, bất khuất chống thực dân Pháp, phát xít Nhật, đế quốc Mỹ, cuối cùng đã giành được nền độc lập, tự do cho đất nước. Mong muốn thực lòng của tôi là chúng ta - đất nước duy nhất còn bị chia cắt trên trái đất này - phải coi lịch sử thống nhất Việt Nam là một hình mẫu đáng xem trọng.

Càng nhìn vào những tư liệu lịch sử Việt Nam đương đại, tôi càng cảm nhận được là: đức hy sinh của Hồ Chí Minh và của nhân dân Việt Nam vì độc lập và tự do của dân tộc phải được coi là đức hy sinh cao cả nhất trong lịch sử nhân loại.

Nhà thiên văn học nổi tiếng người Ba Lan Copernicus không có lựa chọn nào khác ngoài việc công bố giả thuyết về nguyên lý (chuyển động quay) của các thiên thể do chính ông phát hiện ra. Còn học giả Lee Young-hee - giáo sư kiêm triết gia chí thành của thời đại chúng ta, nói rằng ông rất hài lòng vì giả thuyết “sự thật về chiến tranh Việt Nam” của mình trong thời điểm mà sự thật về cuộc chiến tranh ấy cần được làm sáng tỏ.

Tôi biết trong xã hội chúng ta vẫn tồn tại lối suy nghĩ một cách tự hào về việc tham gia chiến tranh Việt Nam, đó là lòng yêu nước mù quáng. Nếu (ai đó) kết án sự hiểu biết của tôi là thành kiến bất kính thì tôi cũng đành chịu. Thế nên những ai đọc những dòng này mà không quá rạch ròi đúng, sai với những kiến thức còn thiếu sót của tôi thì tôi rất lấy làm biết ơn.

LỊCH SỬ PHẢI GẶP ĐẠO LÝ

Hầu hết mọi người Việt Nam đều gọi Chủ tịch Hồ Chí Minh là “Bác Hồ” với tình cảm gần gũi. Đó là lời của anh phiên dịch (tên Việt) khi hướng dẫn chúng tôi tìm hiểu lịch sử Việt Nam.

Có một giai thoại rằng có một vị tướng là chỉ huy có năng lực nhưng tính nóng nảy, hay mắng mỏ cấp dưới. Bác Hồ gọi vị ấy đến văn phòng, qua mấy ngày, ngày nào cũng như ngày nào, vị tướng ấy thấy cách xử lý những công việc phức tạp của đất nước qua sự chỉ đạo của Bác rất nhẹ nhàng và bình thản. Thế rồi, bỗng một hôm, Bác bất ngờ to tiếng với vị tướng, ông ta bối rối không hiểu vì sao. Bác hỏi “Bác to tiếng như vậy, tâm trạng chú thế nào?” rồi căn dặn nhẹ nhàng: “Trở về đơn vị đừng nặng lời mà hãy thương yêu cấp dưới”.

Văn Lê - một nhà văn đa tài ở nhiều lĩnh vực thơ ca, tiểu thuyết, nhà đạo diễn phim, 17 tuổi vừa tốt nghiệp trung học, tình nguyện nhập ngũ. Buổi sáng ngày nhập ngũ, người mẹ vò như không biết, dọn một mâm cơm thịnh soạn khác ngày thường. Nhìn con trai chậm chạp ăn không nói, người mẹ lặng lẽ dặn con:

“Con trai! Khi con cầm súng ra chiến trường, người bên kia họng súng gọi là kẻ địch. Nhưng khi thu súng về thì không còn địch, ta nữa. Chỉ còn là con người”.

Còn đây là câu chuyện của tiến sĩ sử học Việt Nam Ku Su-jeong¹, khi thăm Bảo tàng Phụ nữ Nam Bộ.

Có những danh hiệu anh hùng chỉ Việt Nam mới có. Đó là danh hiệu Mẹ Việt Nam anh hùng. Trong chiến tranh Việt Nam có biết bao nhiêu bà mẹ có con là liệt sĩ. Nhà nước Việt Nam không chỉ đơn thuần phong tặng danh hiệu này cho các bà, các mẹ có nhiều cống hiến, hy sinh vì sự nghiệp giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc, mà còn thực hiện các chế độ đai ngô, phụng dưỡng đối với các bà, các mẹ đến hết cuộc đời.

Tôi sẽ kể về một bà mẹ anh hùng mà tôi đã từng gặp khi đến tỉnh Phú Yên gặp một nữ “Việt Cộng” để lấy tư liệu về “Việt Cộng”. Vị trưởng thôn nói với tôi: “Đây là bà mẹ anh hùng, người đã mất 13² người con”.

1. Ku Su-jeong (sinh năm 1966) là một nữ ký giả người Hàn Quốc. Bà là tiến sĩ ngành Lịch sử Việt Nam, Phó Chủ tịch thường trực của Quỹ hòa bình Hàn - Việt. Ku Su-jeong là người đã khởi xướng phong trào “Thành thật xin lỗi Việt Nam” của người Hàn Quốc vào năm 1999 tại Hàn Quốc sau khi bà cho công bố những bài viết của mình trên tạp chí *Hankyoreh* 21, một tờ tạp chí có uy tín ở Hàn Quốc, về các tội ác của quân đội Hàn Quốc khi tham chiến tại Việt Nam (B.T).

2. Ở đây tác giả có sự nhầm lẫn. Bà mẹ Việt Nam anh hùng có nhiều con hy sinh trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ nhất ở Việt Nam là mẹ Nguyễn Thị Thứ, quê ở huyện Điện Bàn, tỉnh Quảng Nam. Mẹ có 9 con trai, 1 con rể, 2 cháu ngoại hy sinh (B.T).

Tù thung lũng đi tìm nhà của bà rất khó khăn, nhưng đến nơi bà lại không có nhà nên phải đợi một lúc. Mặt trời lặn bà mới về. Hỏi bà đi đâu thì bà nói đang trên đường tìm hài cốt lính Mỹ về. Đó là một bà cụ tuổi đã ngoài 90 tuổi, lưng còng, bước đi vất vả.

Thông thường, trực thăng Mỹ bị bắn rơi nằm ở rất sâu trong rừng. Và chỉ có "Việt Cộng" mới biết rõ máy bay rơi ở đâu, vị trí nào. Bà mẹ này đã cả ngày nay vào rừng giúp tìm hài cốt lính Mỹ. Hỏi bà: "Mẹ đã mất 13 người con là do đánh nhau với quân Pháp hay quân Mỹ?" thì bà bảo rằng, tất cả đều chết do đánh nhau với quân Mỹ.

- Đánh nhau với Mỹ rồi chết mà bà không ghét quân Mỹ hay sao? Bà đâu còn trẻ, làm sao đã ngoài 90 mà còn đi tìm hài cốt lính Mỹ?

- Trong số 13 đứa con thì 7 đứa không tìm thấy thi thể. Dù vậy, các con tôi vẫn nằm lại trên mảnh đất của chúng tôi. Nhưng lòng bà mẹ Mỹ thì có nghĩ thế không? Bà sẽ như thế nào khi không biết Việt Nam ở đâu, con được nằm ở nơi xa xôi nào. Cứ nghĩ vậy thì liệu tôi có thể không đi tìm được chăng?"

Phải chăng qua sự việc này cho thấy tấm lòng bà mẹ là tấm lòng của hòa bình? Nhất định tôi phải cho nhiều người biết câu chuyện đầy tính nhân văn hơn bất kỳ ở đâu về Hồ Chí Minh - nhà lãnh đạo ghét bạo lực, và người Việt Nam tha thiết mong muốn tình yêu và hòa bình.

Tôi đặc biệt quan tâm đến chiến tranh Việt Nam, nhưng tôi chỉ là một bác sĩ nha khoa chứ không phải nhà sử học hay học giả nhân văn. Tôi lại càng không phải là nhà lý luận hay chiến sĩ của phong trào dân chủ. Chỉ là vì trong những năm 1970, nhờ có trải nghiệm trong một nền độc tài đen tối nên tôi có phần quan tâm đến lịch sử. Đặc biệt, khi hiểu chân sự thật về chiến tranh Việt Nam, ý thức xã hội của tôi có sự chuyển biến mang tính Copernicus (phát hiện).

Tôi có người anh thứ ba là lính tham gia chiến tranh Việt Nam từ năm 1971 đến năm 1972. Năm 1974, sau phục viên, anh trở lại học Đại học Công nghiệp. Còn tôi, sau khi ôn thi, đến năm tiếp theo, vào học Nha khoa cùng trường với anh. Trong hai năm, tôi và anh sống tự túc ở một ngôi làng mới gần Seoul. Khi đó ở trường bên, những người bạn của anh từng tham chiến tại Việt Nam thường đến phòng tôi chơi, nhâm nhi và nói chuyện về chiến tranh. Chuyện quân ngũ của đàn ông phải chăng là thứ “đồ nhảm” còn thú vị hơn cả canh kim chi ăn kèm thịt ba chỉ? Nhưng anh ấy vẫn hay kể lại kinh nghiệm thực chiến luôn giáp mặt với cái chết ở chiến trường Việt Nam.

Tôi nghe và học được nhiều điều. Trong số ấy tôi xin dẫn ra hai điều có ý nghĩa với tôi. Điều thứ nhất, người ta nói rằng, dân tộc Việt Nam là dân tộc có lòng tự trọng rất cao, căm ghét sự xâm lược của những thế lực ngoại bang,